

1864-3

Strategische Milieu-beoordeling

n.a.v.

Planuitwerking Dalmsholte

Planuitwerking van het Reconstructieplan Salland-Twente
voor het deelgebied Dalmsholte
volgens artikel 18 van de Reconstructiewet

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer

Strategische Milieubeoordeling n.a.v. Planuitwerking Dalmsholte

**Planuitwerking van het Reconstructieplan Salland-Twente voor het
deelgebied Dalmsholte volgens artikel 18 van de Reconstructiewet**

**Uitwerkingscommissie Dalmsholte
Opstellers: L.M.A.E. Claassen, E.R. Doekes**

Zwolle, 27 juni 2006

INHOUDSOPGAVE FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

SAMENVATTING	1
1 INLEIDING	2
1.1 Inhoud en doelstelling plan	2
1.2 Ontwikkeling van het plan	2
1.3 Waarom een SMB	2
1.4 Reikwijdte en detailniveau	2
1.5 Bestaande toestand en autonome ontwikkeling.....	3
2 NATURA 2000 GEBIEDEN	4
2.1 Voorkomende Habitattypen en prioritaire soorten van het Habitatrichtlijngebied Vecht en Beneden-Reggegebied	5
2.2 Landschapstypen Vecht en Beneden-Reggegebied	6
2.2.1 Kernopgaven Natura 2000 landschap Rivierengebied	6
2.2.2 Kernopgaven Natura 2000 landschap Hogere zandgronden	7
2.3 Voorkomen kritische soorten in Beschermd –en Staatsnatuurmonument Junner/ Arrier Koeland / Stekkenkamp	7
2.4 Wanneer en waar toepassen van de natuurtoets	7
3 MAATREGELEN EN MILIEUEFFECTEN	9
3.1 Overzicht maatregelen per milieu-item.....	9
3.2 Balans positieve en mogelijk negatieve effecten	10
3.3 Omgaan met de knelpunten	11
3.4 Bijdragen maatregelen aan de beleidsdoelen.....	12
4 VERVOLGAANPAK	13
4.1 Leemtes in kennis	13
4.2 Natuurtoetsen op twee niveaus.....	13
4.3 Voorgenomen monitoringsmaatregelen en evaluatie.....	14
Bijlage1: Tabel beoordeling milieueffecten	

Samenvatting

In en rond de planuitwerking Dalmsholte komen twee soorten Natura 2000 gebieden voor die van grote invloed zijn op de milieueffecten in het gebied.

Dit zijn:

1. Habitatrictlijngebied Vecht en Beneden-Reggegebied
2. Beschermde- en Staatsnatuurmonumenten Junner/Arrier Koeland en Stekkenkamp

Mede door de externe werking (indicatieve zone van 3000 m rondom deze gebieden) staat een relatief groot deel van het gebied voor met name betreffende de ammoniakproblematiek onder invloed van de instandhoudingdoelstellingen van de twee genoemde gebieden.

De natuurtoets en de eventueel daaruit voortkomende passende beoordeling moet uitsluitend geven of de voorgenomen herinrichtingsplannen mogelijk zijn zonder de beschermde natuur te schaden. Deze natuurtoets is en zal in twee stappen worden uitgevoerd:

1. nu: algemene toets
2. later: de toets in de fase van kavelaanvaarding c.g. uitwerking van modules.

Indien er dan alsnog negatieve milieumaatregelen uit volgen dan kan dit ergens anders worden gecompenseerd (als mitigerende maatregelen niet kunnen) in het hele plangebied Dalmsholte. Mitigerende maatregelen dienen om het negatieve effect van andere maatregelen af te zwakken.

Via de maatregelentabel is in deze milieubeoordeling aangegeven voor welke gebieden wel of geen natuurtoets dient te worden uitgevoerd bij de verdere uitwerking van de plannen.

Naast de effecten op de natuur zijn ook de effecten beoordeeld op de volgende deelaspecten:

- geur;
- ammoniak;
- watersysteem;
- waterkwaliteit;
- landschap, cultuurhistorie en landgoederen;
- landbouw;
- recreatie en toerisme;
- leefbaarheid.

Op basis van de beoordeling door expert judgement is de conclusie dat de plannen op de meeste deelaspecten per saldo een verbetering voor het milieu zullen opleveren. Voor de thema's watersysteem (verdroging) en waterkwaliteit (nitraat en bestrijdingsmiddelen) is er momenteel twijfel of er voldoende rekening mee is gehouden met de eisen die het gebied stelt, onder andere in het kader van de Natura 2000 gebieden. Voor beide onderdelen wordt daarom geadviseerd nader onderzoek te verrichten, om de geconstateerde minnen, (zie tabel bijlage 1 beoordeling milieueffecten planuitwerking Dalmsholte) in plussen om te kunnen zetten.

In deze SMB is niet gedetailleerd ingegaan op de mogelijke effecten op doelen die nog gesteld gaan worden in het kader van de kader richtlijn water (KRW). Deze doelen moeten nog worden vastgesteld voor 2009. Afstemming op de KRW zal mogelijk in een later stadium aanvullend moeten plaatsvinden. Vooralsnog lijkt het erop gezien de voorgenomen inrichtingsmaatregelen dat de waterkwaliteit zal verbeteren door uitvoering van het plan ten opzichte van de autonome situatie. Dit is natuurlijk afhankelijk van een aanscherping van ecologische doelstellingen, (mits die gaan plaatsvinden) waar in de planuitwerking op dit moment geen rekening mee gehouden is.

1 Inleiding

1.1 Inhoud en doelstelling plan

In het kader van de planuitwerking van het reconstructieplan Salland-Twente voor het deelgebied Dalmsholte (volgens artikel 18 van de reconstructiewet) worden in dit onderdeel de milieueffecten van de planuitwerking in kaart gebracht. Dit gebeurt via het instrument strategische milieubeoordeling (SMB).

Doel van een SMB is om bij de besluitvorming over plannen en programma's het milieu een volwaardige plaats te geven met het oog op de bevordering van een duurzame ontwikkeling.

Met deze beoordeling willen we:

- de eventuele negatieve milieugevolgen voor het plangebied van de voorziene maatregelen in beeld brengen;
- de gevolgen van het plan op gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Natura 2000 gebieden in en rond Dalmsholte; het Habitatrichtlijngebied Vecht- en Beneden-Reggegebied, de Beschermde- en Staatsnatuurmonumenten Junner/ Arrier Koeland en Stekkenkamp en hun externe werking in beeld brengen.

1.2 Ontwikkeling van het plan

Het proces met het tijdspad met hoe het plan tot stand is gekomen is uitgewerkt in een separate figuur. Hierbij wordt duidelijk dat er een aantal momenten zijn geweest waarbij het plan samen met belanghebbenden is ontwikkeld.

Het inrichtingsplan is nog niet voor alle maatregelen uitontwikkeld, de doelen en kaders zijn wel aangegeven. Maatregelen zijn soms ook nog afhankelijk van eigen initiatieven uit de streek.

In het planvormingsproces is gekeken naar ontwikkelingsmogelijkheden en soms naar alternatieven. Met name de kenmerken van het gebied zelf bepalen de ontwikkel- en verbetermogelijkheden. Alternatieven waarbij de milieueffecten onderling verschillen zijn niet of nauwelijks aan de orde voor dit plan. De enige alternatieven met mogelijke verschillende milieueffecten zijn de op de plankaart aangegeven alternatieven in ruiter- en fietsroutes.

De keuze voor de route wordt hier waarschijnlijk gemaakt op basis van de meest verkeersveilige.

1.3 Waarom een SMB

Op 21 juli 2004 is de nieuwe Europese richtlijn betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (2001/42/EG) van kracht geworden. In deze richtlijn is vastgelegd dat voor planuitwerkingen reconstructie een strategische milieubeoordeling (SMB) uitgevoerd moet worden.

Het Uitwerkingsplan Dalmsholte is in het kader van de Reconstructie Salland Twente SMB-plichtig. Dit is mede op grond van de aanwezigheid van Natura 2000 gebieden in en rond Dalmsholte; Habitatrichtlijngebied Vecht- en Beneden-Reggegebied, de Beschermde- en Staatsnatuurmonumenten Junner/ Arrier Koeland en Stekkenkamp en hun externe werking.

1.4 Reikwijdte en detailniveau

Als eerste is de reikwijdte en het detailniveau van deze SMB bepaald. Hierbij zijn de bestuursorganen, die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen, geraadpleegd. Op 8 mei 2006 is de notitie reikwijdte en detailniveau verstuurd naar de volgende bestuursorganen:

- Commissie m.e.r.;
- LNV Directie Oost;
- ROB;
- Waterschap Groot Salland
- Waterschap Regge en Dinkel

- Gemeenten Dalfsen en Ommen

Op de notitie zijn geen reacties van de verschillende bestuursorganen binnengekomen die tot aanpassingen hebben geleid.

Bij de afbakening is vastgelegd dat in de SMB de wettelijk inhoudelijk vereisten aan de orde komen (conform artikel 7.10) waarbij de nadruk komt te liggen op:

- 1) de beschrijving van de belangrijke nadelige milieugevolgen van zowel het plan als van redelijke alternatieven voor het plan;
- 2) de beschrijving van mogelijke gevolgen van het plan op gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Natura 2000 gebieden in en rond Dalmsholte; Habitatrictlijngebied en de Beschermd- en Staatsnatuurmonumenten en hun externe werking;
- 3) de beschrijving van de maatregelen die redelijkerwijs genomen kunnen worden om de nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

De beschrijving van de effecten gebeurt aan de hand van verschillende thema's, die zijn afgeleid van de beleidsdoelen die in de reconstructie een belangrijke rol spelen. Hierbij wordt aangesloten op het Milieueffectrapport van Reconstructieplan Salland-Twente. De thema's zijn:

- geur;
- ammoniak;
- watersysteem;
- waterkwaliteit;
- natuur;
- landschap, cultuurhistorie en landgoederen;
- landbouw;
- recreatie en toerisme.

In het kader van dit plan is tevens een extra aspect meegenomen:

- leefbaarheid

Voor deze strategische milieubeoordeling is uitgegaan van bestaande informatie, er is dus geen aanvullend onderzoek uitgevoerd.

1.5 Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

De bestaande toestand en autonome ontwikkeling is reeds beschreven in het inrichtingsplan.

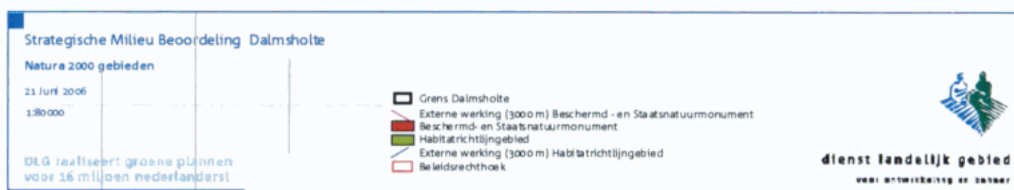
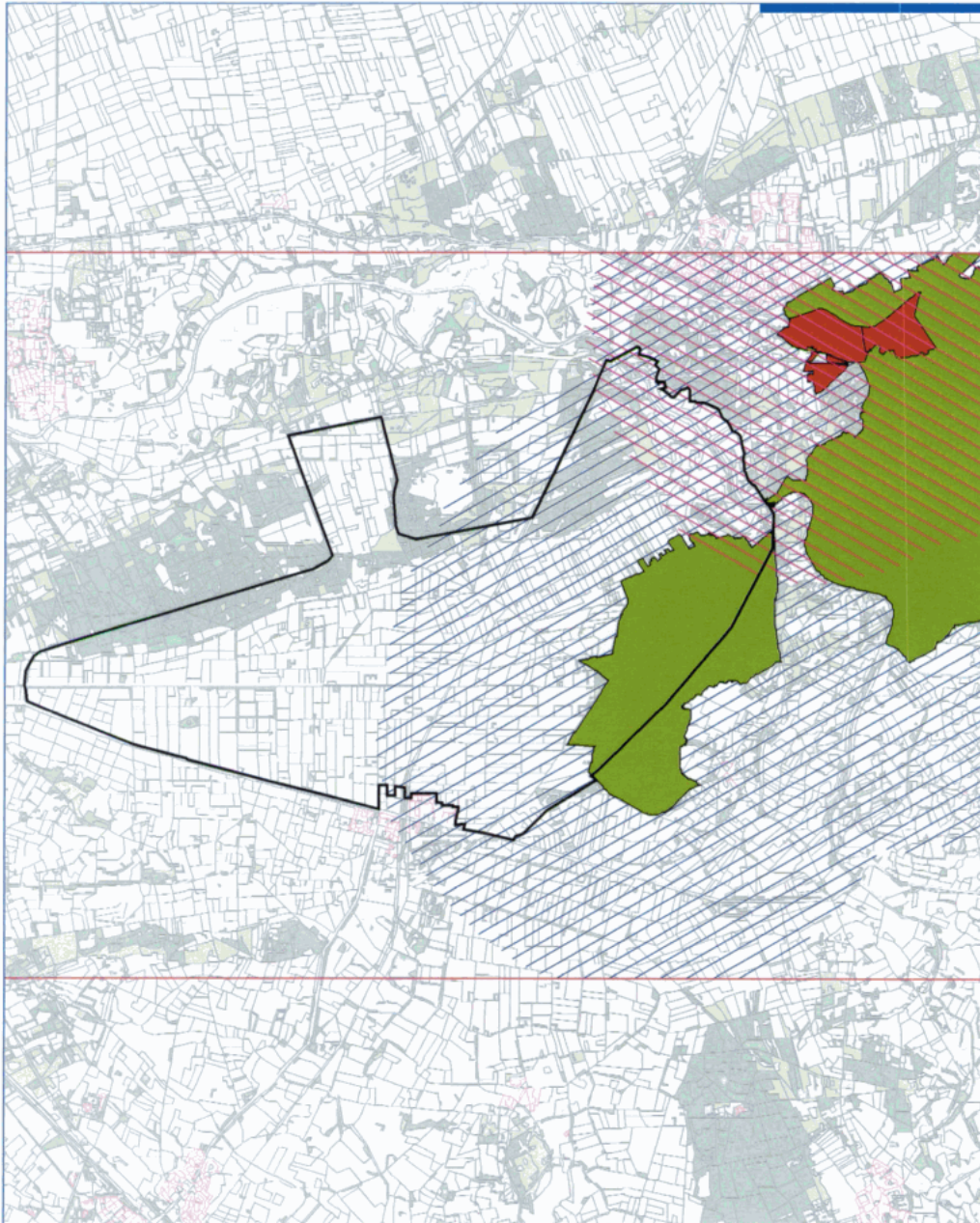
Als aanvulling daarop is ook de landbouwhervakeling deels autonoom omdat er ook zonder dit plan sprake zou zijn van vrijwillige kavelruil (zie paragraaf 3.2.1 van het inrichtingsplan).

Een andere autonome ontwikkeling is de kaderrichtlijn water (KRW). Per 2009 zullen de waterschappen een waterkwaliteitsdoelstelling per watersysteem vastgelegd hebben en zal ook monitoring plaatsvinden of deze doelen gehaald zijn. Deze doelstellingen zijn voor Dalmsholte nog niet overal uitgewerkt.

2 Natura 2000 gebieden

Er zijn twee gebieden vanwege Natura 2000 in Dalmsholte te onderscheiden:

1. het Habitatrictlijngebied Vecht en Beneden-Reggegebied
2. de Beschermd- en Staatsnatuurmonumenten Junner/ Arrier Koeland en Stekkenkamp

Bronvermelding: Topografie: © auteursrechten en databankrechten: Topografische Dienst Kadaster, 2005

Op bijgaande kaart staan deze gebieden ingetekend, inclusief de indicatieve zone van de externe werking. Er is een zone van drie kilometer rond de gevoelige gebieden aangegeven. Dit is een zone die geldt voor de ammoniakproblematiek. Buiten deze zone is de kans op het verkrijgen van een milieuvergunning voor een veehouderijbedrijf groot.

2.1 Voorkomende Habitattypen en prioritaire soorten van het Habitatrichtlijngebied Vecht en Beneden-Reggegebied

Onderstaand zijn de voorkomende Habitattypen en vervolgens de voorkomende kritische soorten in deelgebied Vecht en Beneden-Reggegebied aangegeven. (Bron minlnv.nl)

Vecht en Beneden-Regge is het belangrijkste gebied voor:

Habitatype:

- 4030 Droge Europese heide
- 5130 Jeneverbes (*Juniperus communis*)-formaties in heide of kalkgrasland
- 7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Snavelbies-verbond (*Rynchosporion*)

Verder aangemeld voor:

Habitatype:

- 2310 Psammofiele heide met Struikhei (*Calluna*) en Stekelbrem (*Genista*)
- 2330 Open grasland met Buntgras en Struisgrassoorten (*Corynephorus* en *Agrostis*-soorten) op landduinen
- 4010 Noord-Atlantische vochtige heide met Dophei (*Erica tetralix*)
- 6120 *Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
- 6230 *Soortenrijke heischrale graslanden, op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
- 6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van montane en alpiene zones
- 9190 Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met Zomereik (*Quercus robur*)
- 91E0 *Alluviale bossen met Zwarte els (*Alnus glutinosa*) en Es (*Fraxinus excelsior*) (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Soort:

- 1134 Bittervoorn
- 1145 Grote modderkruiper
- 1149 Kleine modderkruiper
- 1163 Rivierdonderpad
- 1166 Kamsalamander
- 1318 Meervleermuis

* *Habitattypen en soorten die in de bijlagen van de Habitatrichtlijn als prioritair zijn aangemerkt*

Prioritaire soorten Habitatrichtlijn

H1134 Bittervoorn

Natura 2000 doel: Behoud van de bittervoorn in de kernleefgebieden. Binnen het Natura 2000 netwerk doel herstel van het natuurlijke leefgebied in overstromingsvlaktes langs de rivieren en de mondingen van beken.

Toelichting: De opgave ligt voor het belangrijkste deel buiten het Natura 2000 netwerk.

H1145 Grote modderkruiper

Natura 2000 doel: Uitbreiding van de verspreiding en herstel van geschikt leefgebied. In het riviereengebied dient meer leefgebied te komen in de vorm van jonge verlandingsstadia in laagdynamische situaties (kleiputten, overstromingsvlaktes); meer

geleidelijk aflopende oevers kunnen hiertoe bijdragen. In beekdalen is herstel van de natuurlijke loop van belang voor de soort; met name oude, afgesneden meanders kunnen een geschikt leefgebied vormen. In het laagveengebied dient de ontwikkeling van verlandingsvegetatie gestimuleerd te worden door een meer natuurlijk en wisselend peil. Toelichting: In het polderlandschap dient meer aandacht te zijn voor een adequaat(ecologisch) slootbeheer. Het gaat in dit laatste geval veelal om leefgebied dat buiten het Natura 2000 netwerk ligt.

H1149 Kleine modderkruiper

Natura 2000 doel: Het streven is om het (algemeen) voorkomen van de kleine modderkruiper in Nederland te consolideren. Het is met name van belang om de soort in de kern langs de rivieren en de mondingen van beken.

Toelichting: De opgave ligt voor het belangrijkste deel buiten het Natura 2000 netwerk.

H1163 Rivierdonderpad

Natura 2000 doel: Behoud van leefgebied in de grote wateren en uitbreiding van het leefgebied in de beken.

Toelichting: De grootste opgave voor de rivierdonderpad zit in het (verder) herstel van natuurlijke beeksystemen. Herstel van de soort in beken is van belang voor de instandhouding van het verspreidingsgebied, maar niet voor de populatieomvang (hoogstens 10% zit in beken).

H1166 Kamsalamander

Natura 2000 doel: Behoud van de leefgebieden in de kerngebieden en verder vergroten van verspreiding, populatiegroottes, aantal leefgebieden en de samenhang tussen de leefgebieden.

Toelichting: Herstel vooral in die gebieden waar de soort een negatieve trend vertoont, zoals in Noord-Brabant en Limburg, en in gebieden waar de soort geen levensvatbare populatie vormt.

H1318 Meervleermuis

Natura 2000 doel: Behoud van omvang en kwaliteit van het zomerleefgebied (waarvan een groot deel buiten Natura 2000 ligt) ten behoeve van het behoud van het huidige populatieniveau van 10.000 - 15.000 individuen.

Herstel van de kwaliteit van de winterverblijfplaatsen.

2.2 Landschapstypen Vecht en Beneden-Reggegebied

Het Habitatrichtlijngebied Vecht en Beneden-Reggegebied bestaat uit twee landschapstypen:

1. Rivierengebied
2. Hogere zandgronden

2.2.1 Kernopgaven Natura 2000 landschap Rivierengebied

De opgave in dit deelgebied is de landschappelijke samenhang en interne compleetheid om de landschappelijke samenhang van de Natura 2000 gebieden in het Rivierengebied te versterken. Dit kan door betere ecologische relaties tussen binnendijks en buitendijks (o.m. verbinding van leefgebieden van amfibieën, leefgebieden van vissen, bossen binnendijks, robuuste achterlandverbindingen naar Natte As, hogere zandgronden en beeksystemen, behoud huidige slaapplaatsen, voedselgebieden vogels in komgronden). Binnen uiterwaarden duidelijkere afwisseling van grootschalig én open gebieden met kleinschalig én dichtlandschap). Tevens door: evenwichtige verdeling van laaggelegen uiterwaarden (rietmoerassen en vochtige alluviale bossen), hooggelegen uiterwaarden (met droge hardhoutoobossen), nevengeulen en diepe plassen. Rivierdelta's én zoetwatergetijdegebied met voldoende doorstroming en overstromingsdynamiek én met doorgaande verbinding naar Europese achterland voor trekvis. Nederlandse rivierengebied zijn van groot internationaal belang voor groot aantal habitattypen en soorten (i.h.b. vogelsoorten)

2.2.2 Kernopgaven Natura 2000 landschap Hogere zandgronden

De kernopgave voor het deelgebied met hogere zandgronden is:

- Het verder ontwikkelen van mozaïeken zowel met abrupte als geleidelijke overgangen in heide en boslandschappen.
- Ruimtelijk netwerk creëren van heidegebieden waarbij tussenliggende (EHS gebieden buiten Natura 2000) heidegebieden gebruikt kunnen worden als stapstenen, met name voor fauna als reptielen en vlinders.
- Samenhang van het netwerk met name vanwege fauna; duurzaam maken voor algemene biodiversiteit.

Het deelgebied is van nationaal belang voor sterk bedreigde fauna en flora.

2.3 Voorkomen kritische soorten in Beschermde –en Staatsnatuurmonument Junner/ Arrier Koeland / Stekkenkamp

De planuitwerking Dalmsholte ligt in de invloedssfeer (externe werking) van de Beschermde – en Staatsnatuurmonumenten Junner/ Arrier Koeland en Stekkenkamp.

Gebiedsbeschrijving

Het gaat hier om een gebied met oude, afgesneden meanders van de Vecht, kronkelwaarden, rivierduinen en aangrenzende delen van het dekzandgebied. In samenhang met de abiotische variatie hebben zich de gebieden, mede onder invloed van de mens, zeer uiteenlopende vegetaties ontwikkeld, waaronder verscheidene minder algemene plantengemeenschappen. Hierin worden diverse soorten zeldzame planten aangetroffen. De gebieden zijn niet alleen belangrijk vanwege de grote botanische betekenis, maar ook vanwege de hoge faunistische waarden. De gebieden zijn bijzonder Insektenrijk en herbergt een groot aantal broedvogelsoorten en verscheidene bedreigde soorten reptielen en amfibieën. In de gebieden treedt plaatselijk zowel lokale als regionale kwel aan de oppervlakte met hoge ijzer- en calciumcarbonaatconcentraties.

Fauna

Dankzij het gevarieerde milieu, het op korte afstand naast elkaar voorkomen van verschillende vegetatietypen en de rust in het gebied heeft zich een rijke fauna ontwikkeld daarom zijn de gebieden in dit opzicht van nationaal belang. In dit verband worden onder andere genoemd: Waterral, Boomleeuwerik, Geelgors, Ringslang, Levendbarende hagedis, Duinhagedis, Heikikker, Kamsalamander, Kommavlinder, Groentje, Sleedoorpage, Bruine eikepage, Heideblauwtje, weidebeekjuffer en Smaragdlibel. Bovendien fungeren de gebieden als foerageergebied voor Dassen en voor in de directe omgeving broedende roofvogels. (zie aanwijzingsbesluit Min. LNV)

2.4 Wanneer en waar toepassen van de natuurtoets

In de effectentabel is per maatregel aangegeven waar geadviseerd wordt een natuurtoets uit te voeren.

In sommige gevallen kan volstaan worden met de algemene gedragscodes (zoals werken van waterschappen, recreatieschappen)

Onderstaand is de procedure beschreven die moet worden gevolgd voor het uitvoeren van de natuurtoets en in welk stadium dit mogelijk is.

De bescherming van de aangewezen gebieden valt uiteen in twee verschillende onderdelen. Plantoetsing en vergunningverlening.

Plantoetsing

Alle plannen van provincies, gemeenten en waterschappen die negatieve effecten kunnen hebben op de beschermde natuurwaarden van de Natura-2000 gebieden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd.

De Minister van LNV keurt de plannen van provincies. De provincies keuren plannen van gemeenten en waterschappen.

Bij de goedkeuring wordt gekeken of bij het opstellen van het plan wel voldoende rekening is gehouden met de beschermde natuurwaarden.

Vergunningverlening

De Natuurbeschermingswet bepaalt dat projecten en handelingen die de kwaliteit van de natuurmonumenten of Natura-2000 gebieden kan aantasten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook als ze een verstorend effect kunnen hebben op de beschermde soorten binnen zo'n gebied, moet een vergunning aangevraagd worden. Dit kan bij het College van Gedeputeerde Staten van de provincie. Bij uitzondering moet een vergunning worden aangevraagd bij de minister van LNV.

In de praktijk zullen voor een breed scala aan activiteiten vergunningen moeten worden aangevraagd; bijvoorbeeld bij: uitbreidingen van veehouderijen; aanleg van recreatievoorzieningen; aanpassen van (grond)waterpeilen; natuurontwikkelingsprojecten etc. Daarnaast gaat het vaak ook om activiteiten die buiten de beschermde gebieden plaatsvinden. Deze kunnen toch effecten hebben op de beschermde waarden binnen het gebied.

Natuurtoets

Bij het opstellen van een plan, of voor het aanvragen van een vergunning voor een project of handeling is het nodig dat wordt nagegaan of dit plan, project of handeling negatieve effecten kan hebben op de beschermde natuurwaarden van de betreffende natuurgebieden. Een plan wordt pas goedgekeurd en een vergunning wordt pas verleend als met zekerheid vaststaat dat hierdoor geen blijvend negatieve effecten ontstaan voor het beschermde gebied. Om dit te kunnen aantonen is in de meeste gevallen een natuuronderzoek nodig. Een natuuronderzoek (of natuurtoets) valt uiteen in twee delen. Een voortoets en een passende beoordeling.

Een voortoets moet altijd worden uitgevoerd als er een vermoeden bestaat dat het plan of project mogelijk negatieve effecten zou kunnen hebben op een beschermd gebied. Een voortoets kan redelijk kort en beknopt zijn.

De volgende punten moeten hierin aan de orde komen: een overzicht van de betrokken beschermde gebieden, inclusief aanwezige natuurwaarden en instandhoudingdoelstellingen; een omschrijving van het plan of project; een omschrijving van mogelijke storende factoren en mogelijke effecten; een kaart met de ligging ten opzichte van het beschermde gebied; een conclusie over de schadelijkheid van het plan of project.

De conclusie van een voortoets kan zijn: er is geen sprake van schadelijke effecten; er is wel sprake van enige schadelijke effecten, maar deze zijn niet significant; er is sprake van significante effecten, of het ontstaan van significante effecten kan niet met zekerheid worden uitgesloten.

Een passende beoordeling is in feite een vervolg op een voortoets. Als uit de voortoets is gebleken dat er kans is op significante gevolgen voor de instandhoudingdoelstellingen, wordt met de passende beoordeling bepaald of deze kans daadwerkelijk aanwezig is. De passende beoordeling is uitgebreider, specifiekere en actueler dan de voortoets.

3 Maatregelen en milieueffecten

3.1 Overzicht maatregelen per milieu-item

De beschrijving van de eventueel nadelige milieueffecten is gebeurd aan de hand van verschillende thema's die afkomstig zijn uit het milieueffectrapport van Reconstructieplan Salland-Twente en die rechtstreeks zijn afgeleid van de beleidsdoelen die in de reconstructie een belangrijke rol spelen. Het bepalen en beschrijven van de milieugevolgen is gebeurd op basis van expert-judgement. Bij deze manier van werken is door (een of meerdere) specialisten voor een bepaald aspect op basis van kennis en ervaring een inschatting gegeven van de omvang en de ernst van een bepaald aspect.

In de tabel van bijlage 1 is het resultaat hiervan weergegeven.

In deze tabel wordt inzichtelijk gemaakt of de beoogde maatregelen uit het inrichtingsplan een positief, neutraal of negatief effect heeft.

Onderstaand wordt per item/criterium kort samengevat waar specifiek naar gekeken is. Deze beoordelingscriteria staan nader toegelicht in de MER Reconstructie, herinrichting van het buitengebied van Salland en Twente.

Geurhinder

- verandering van het aantal (ernstige) geurgehinderden

Ammoniak

- verminderen overschrijding kritische depositieniveau op kwetsbare gebieden, en op Natura 2000 gebieden.

Watersysteem

- Toename van de watergangen dat (beek)dalbreed wordt ingericht
- Toename van waterbergingsgebieden
- Oppervlakte waarop het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) is gerealiseerd
- Verminderen van het aantal verdroogde natuurgebieden
- Aantal duurzame drinkwaterwinningen

Waterkwaliteit

- De kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in de gebieden met kwaliteitswater en in de grondwaterbeschermingsgebieden (inclusief intrekgebieden)
- Idem voor de overige gebieden

Natuur

- Toename van de kwantiteit van de PEHS
- Toename van de kwaliteit van de PEHS (zoals toename van natuurdoeltypen)
- Bescherming van de als kritisch benoemde bedreigde soorten en habitats. Specifiek in/nabij de Natura 2000 gebieden
- Realiseren van algemene natuurwaarden buiten de PEHS (zoals landschapselementen)

Landschap cultuurhistorie en landgoederen

- Behouden en verbeteren van de kwaliteit van het landschap (incl. cultuurhistorische waarden).

Landbouw

- Het verbeteren van de ruimtelijke structuur en het perspectief van de bedrijven. Hierbij is gekeken naar optimalisatie in de bedrijfsvoering door aspecten als verandering in: % huiskavel, kavelgrootte, bereikbaarheid en grondwaterstand.

- Versterken en verbreden van de economische basis van de landbouw, inclusief het behouden en versterken van de landbouw als beheerder van het landschap. Dit aspect is nader vertaald in veranderingen op het gebied van:
 - meervoudig grondgebruik
 - agrarisch natuurbeheer
 - agrarisch milieubeheer, zoals groenblauwe diensten als boeren voor natuur en boeren met water.

Recreatie en toerisme

- Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van recreatiebedrijven
- Vergroting van de belevingswaarde en toegankelijkheid van het landelijk gebied (inclusief natuurgebieden)

Leefbaarheid

Dit punt is niet specifiek meegewogen in de MER Reconstructie.

Dit aspect heeft betrekking op het voldoende kunnen inspelen op bestaande ontwikkelingen van nieuwe voorzieningen (hulpverlening, ouderen, jongeren, taakcombineerders) en het behoud van de streekidentiteit.

3.2 Balans positieve en mogelijk negatieve effecten

In de MER reconstructie is bepaald dat de toetsing van de milieueffecten alleen onderscheidend is voor de volgende kernvariabelen:

- Geur
- Ammoniak
- Waterkwaliteit
- Waterkwantiteit ofwel watersysteem
- EHS (kwaliteit en kwantiteit)
- Landschap (identiteit en kwaliteit)

Verdere parameters zoals stof- en luchtmissie zijn geen onderscheidende parameter in dit landelijke gebied. De werken met mogelijke emissies zijn immers zeer kleinschalig en het gebied heeft voldoende emissieruimte. Externe veiligheid is eveneens geen bepalende parameter, zie hiervoor de MER reconstructie Salland-Twente.

Geluidshinder zal zeer lokaal en kortdurend zijn en wordt derhalve verder niet meegenomen.

Samenvattend is dan de milieubeoordeling verder toegespitst op de aspecten:

- Milieu (verzuring en geur)
- Water (incl. vermisting en verdroging)
- Natuur
- Landschap

Milieu

De beschreven maatregelen dragen in positieve zin bij aan de eventuele zeer plaatselijke knelpunten die er zijn met betrekking tot geur en ammoniak (lucht).

Omdat er positieve effecten zijn te verwachten, wordt een verdere beoordeling op dit aspect is niet meer noodzakelijk geacht.

Water

De plannen die er zijn hebben alleen voor het aspect verdroging negatieve effecten zoals blijkt uit de tabel. Ook zijn er nog een aantal toekomstige beleidsontwikkelingen waarbij in een later stadium mogelijk nog weer opnieuw op lokaal niveau gekeken moet worden naar de inrichtingsmaatregelen.

Deze ontwikkelingen zijn:

- Kader Richtlijn Water (KRW). Onduidelijk is of de voorgenomen maatregelen voldoende zullen zijn om de toekomstige ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen van specifieke watergangen te halen.
- GGOR. Voor het nog vast te stellen gewenste grond en oppervlaktewaterpeil kunnen er mogelijk in de toekomst nog knelpunten ontstaan tussen peilen voor natuur en landbouw in of nabij hetzelfde deelgebied.

Natuur

De meeste maatregelen hebben positieve effecten op de natuur blijkt uit deze eerste quickscan. Ook de beschreven maatregelen in het watersysteem hebben volgens het waterschap geen nadelige effecten door externe werking op de beschermde gebieden omdat deze allen benedenstreams van deze gebieden plaatsvinden.

Voor sommige maatregelen is echter op voorhand niet uit te sluiten dat er geen significante effecten zullen zijn voor eventuele aantasting van beschermde flora en fauna. Een voortoets zal hierover meer duidelijkheid moeten geven.

De maatregelen waarbij nog een beoordeling noodzakelijk is zijn aangegeven in de tabel. De meest kritische toets/beoordeling (meest kans op negatieve effecten voor natuur) zullen zijn de maatregelen rond de Lemeler- en Archemerberg zoals:

- Aanleg van paden (ruiter, wandel -en fietsroute)

Landschap

Voor het aspect landschap mag de conclusie worden getrokken dat de voorgenomen maatregelen een positief effect zal hebben. Daarnaast zijn er in het hoofdplan kritische plekken aangegeven waar eventuele oudheidkundige waarden kunnen worden aangetroffen. Hier zal tijdens uitvoering van graafwerkzaamheden in het kader van het plan rekening mee worden gehouden.

Hierdoor zijn er geen negatieve aspecten voor het landschap, een verdere beoordeling op dit aspect is niet meer noodzakelijk.

Geconcludeerd wordt dat de balans van het plan in totaliteit als positief voor het milieu wordt beoordeeld.

De conclusie is dat er alleen voor het deelaspect natuur en inzake verdroging voor enkele maatregelen verder ingezoomd moet worden omdat er mogelijk negatieve effecten zijn te verwachten. Deze maatregelen zijn aangegeven in de tabel. Voor de overige maatregelen zijn verder geen aparte natuur en milieutoetsen meer nodig, afgezien van de reguliere vergunningaanvragen voor dat soort werken.

Voor de eventueel nog kleine nadelige effecten op natuur die nog aan het licht kunnen komen in vervolgfases is er op dit moment voldoende ruimte binnen het plangebied en binnen uitwerkingsplannen om deze te mitigeren of te compenseren. Let wel dat compensatie van bestaande natuurwaarden lastig is omdat op een andere plek hetzelfde terugkrijgen niet altijd mogelijk is.

3.3 Omgaan met de knelpunten

Het meeste risico dat een maatregel nog een negatief milieueffect (op natuurwaarde) heeft is de aanleg van fietspaden nabij de Archemerberg/Lemelerberg.

Alternatieven van deze fietspaden zijn er niet omdat deze routes aansluiten op de al bestaande wandel en fietspaden op de Lemelerberg. Deze routes lopen tot nu toe niet door.

Met de aanleg van de vaste routes wordt juist voorkomen dat recreanten (vooral ruiters) een eigen weg kiezen, hetgeen leidt tot meer verstoring voor de natuur.

Of door de maatregelen aan het watersysteem extra verdroging wordt veroorzaakt zal nog nader moeten worden onderzocht. Vervolgens kunnen aanpassingen in het ontwerp en of beheer worden voorgesteld om de eventuele verdroging zo veel mogelijk te voorkomen.

Als laatste is het vanwege milieu gewenst om in de vervolgitwerking van het plan rekening te houden met het geconstateerde knelpunt nitraat en bestrijdingsmiddelen nabij de Lemelerberg.

3.4 Bijdragen maatregelen aan de beleidsdoelen

De beleidsdoelen die door het plan worden gerealiseerd zijn reeds uitvoerig beschreven in bijvoorbeeld hoofdstuk zeven van de gebiedsuitwerking Dalmsholte. In bijlage 3 van dat plan zijn de betreffende belangrijkste beleidskaders beschreven.

4 Vervolgaanpak

4.1 Leemtes in kennis

De belangrijkste leemte in kennis is het feit dat nog niet alle maatregelen tot in detail (locale schaal) zijn uitgewerkt, mede omdat dit afhankelijk is van lokale initiatieven. In de totaalbeoordeling is hier rekening mee gehouden, namelijk door aan te geven dat er mogelijk nog negatieve effecten kunnen ontstaan of dat er een natuurtoets noodzakelijk zal zijn in bepaalde deelgebieden.

Bij het uitvoeren van de natuurtoets met als stap 1 de voortoets, kan de uitkomst zijn dat er nog aanvullend veldonderzoek moet plaatsvinden en dat een aanvullende passende beoordeling nodig is. Deze procedure is reeds beschreven in de paragraaf: Wanneer en waar toepassen van de voortoets.

Met behulp van expert judgement is gekeken naar de effecten van de maatregelen op het watersysteem in relatie tot verdroging. Omdat onvoldoende concreet is of de genomen maatregelen een positief effect hebben op het watersysteem, wordt aanbevolen het watersysteem eerst door te rekenen met het "Model Noord Nederland".

Daarnaast is er ook vanuit expert judgement gekeken naar grondwater in relatie tot de nitraat en bestrijdingsmiddelenproblematiek. In de planuitwerking wordt ervan uitgegaan dat er geen problemen zijn, daarom worden er ook geen maatregelen op genomen. Dit verhoudt zich niet tot de landbouwanalyse van het gebied. Want daar wordt aangegeven dat er naast een aantal boomteeltbedrijven, ook lelieteelt voorkomt. Aanbevolen wordt om dit aspect ook nader te onderzoeken.

De milieueffecten van toekomstige peilverhogingen zijn niet doorgerekend. Te denken valt hierbij aan verhoogde nitraat en fosfaatuitspoeling. In het kader van de GGOR moet dit nader worden uitgewerkt. Met name eventuele knelpunten tussen landbouw en natuur komen dan beter in beeld.

De effecten van het aantrekken van extra verkeer door het aanleggen van extra routes langs beschermde natuurgebieden zijn niet specifiek onderzocht.

4.2 Natuurtoetsen op twee niveaus

Bij de milieubeoordeling van de voorgenomen maatregelen blijkt dat er op twee niveaus verder getoetst moet gaan worden voor het milieuaspect natuur:

- 1) Planuitwerking (het algemene niveau)
- 2) Uitwerking in modules (een meer gedetailleerd niveau)

Ad 1

Het gaat hier alleen om de maatregelen die in deze SMB als kritisch zijn beoordeeld met mogelijk nog negatieve gevolgen in het kader van de flora en faunawet. Deze zijn in de effectentabel aangegeven onder de kolom: *detailniveau toets natuur*.

Ad 2

Indien sommige maatregelen van bovenstaande kritische maatregelen in de modules concreter worden uitgewerkt dan moet bekeken worden of de uitgevoerde toets in stap 1 voldoende is, of dat er zodanige wijzigingen zijn dat de toets moet worden uitgebreid c.q. aangepast.

Beide stappen zijn nodig omdat het niveau waarin het plan zich nu bevindt, op sommige punten (zie tabel) onvoldoende concreet is. Dit zal pas concreter gaan worden als er meer ingezoomd gaat worden in het gebied.

Aanbevolen wordt om hierbij gebruik te maken van de deelgebieden, die liggen in de invloedssfeer van de externe werking van de Natura 2000 gebieden. En deze integraal gebiedsgericht vanuit de geest van de Natura 2000 gebieden uit te werken zodat wordt voorkomen dat bij elk (klein) werk opnieuw een toets gedaan moet worden.

Indien bij de uitwerking van modules uit de natuurtoets blijkt dat er wel significante effecten zijn dan zal dit moeten worden gecompenseerd door mitigerende en compenserende maatregelen. Deze kunnen in dat stadium dan worden uitgewerkt. Voor compenserende maatregelen is het gebied waarop dat kan plaatsvinden in ieder geval het onderhavige gebied van de planuitwerking Dalmsholte.

4.3 Voorgenomen monitoringsmaatregelen en evaluatie

Op dit moment is nog niet voor elke inrichtingsmaatregel maatregel (zie tabel) te voorspellen of er een passende beoordeling (in kader natuurtoets) noodzakelijk is. Mocht dat in de toekomst blijken dan zullen daar vrijwel zeker monitoringsmaatregelen uit volgen.

In sommige gevallen zal het waterschap via een peilbesluit de waterstand aanpassen, hetgeen in de meeste gevallen een verhoging betekent. In het gebied liggen fosfaat en nitraat uitspoelinggevoelige gronden. Voorgesteld wordt dat er op minimaal 1 plek in het gebied met deze gronden de effecten van waterstandsverhoging op extra nitraat en fosfaatuitspoeling in beeld worden gebracht via monitoring.

Het onderdeel toegankelijkheid verbeteren rond de beschermde natuurgebieden Lemelerberg en -veld door aanleg van wandel, fiets en ruiterspaden is als kritisch voor mogelijk negatieve milieueffecten beoordeeld. In dat kader zullen hier monitoringsmaatregelen plaatsvinden via het vastleggen van de nultoestand (voor aanleg) en een mogelijke verslechtering van de aanwezige beschermde natuurwaarden gedurende een periode van vijf jaar na aanleg.

Beide genoemde monitoringsmaatregelen dragen bij aan het opheffen van de nog bestaande leemtes in kennis. Aan de hand van de resultaten van de monitoringsmaatregelen zal bekeken worden of mitigerende en/of aanvullende compenserende maatregelen genomen kunnen worden.

BIJLAGE 1

Tabel beoordeling milieueffecten Planuitwerking Dalmsholte

In deze tabel worden de mogelijke effecten bepaald van de maatregelen die beschreven staan in de planuitwerking. Ook wordt aangegeven of er een natuurtoets nodig is. Dit is vooral gekoppeld aan de Natura 2000 gebieden.

Bij groen/blauwe diensten is een extra opmerking opgenomen om bij de uitvoering ervan te toetsen op milieukwaliteit.

Met behulp van expert judgement is gekeken naar de effecten van de maatregelen op het watersysteem in relatie tot verdroging. Omdat onvoldoende concreet is of de genomen maatregelen een positief effect hebben op het watersysteem, wordt aanbevolen het watersysteem voor uitvoering door te rekenen met het "Model Noord Nederland".

Daarnaast is er ook vanuit expert Judgement gekeken naar grondwater in relatie tot de nitraat- en bestrijdingsmiddelenproblematiek. In de planuitwerking wordt ervan uitgegaan dat er geen problemen zijn, daarom worden er ook geen maatregelen op genomen. De landbouwanalyse van het gebied geeft aan dat er naast een aantal boomteeltbedrijven, ook lelieteelt voorkomt. Aanbevolen wordt om dit aspect ook nader te onderzoeken.

Thema	Maatregelen	Effect	Natuurtoets op detailniveau	Opmerkingen
Geur	De planuitwerkingscommissie wil helpen bij het oplossen van problemen die zich tijdens de uitvoering van het project voordoen.	0/+	Nvt	Geen natuurtoets nodig want dit aspect is mens-gerelateerd
	De bedrijven kunnen gebruik maken van verplaatsings- of beëindigingsgelden. Mits voorhanden.	+	Nvt	
	Ook worden mogelijkheden van de Rood-voor-Rood regeling onderzocht.	+	Nvt	
Ammoniak	Uitplaatsing bedrijven	+	Ja, afhankelijk van nieuwe locatie	Positief effect op gevoelige gebieden.
	Er wordt uitgegaan van een indicatieve zone van 3.000 meter rond voor verzuring gevoelige Habitatrichtlijn- en Natuurbeschermingswetgebieden voor inplaatsing.	0	Nvt	Geen planuitwerkingsmaatregel, maar externe werking, geldt zowel voor nieuwvestiging als bestaande bedrijven
	Bovenwettelijke, technische emissiebeperkende maatregelen (luchtwassers).	+	Nvt	Toepassing voor meest gevoelige gebieden.
	Ondersteunen van experimenten voor het beperken van de emissie.	0/+	Nvt	Autonome ontwikkeling
	Aansluiten op generiek beleid.	0	Nvt	
Watersysteem	<i>Oppervlaktewater: verdroging</i>	-	Ja	Veel verdrogingsmaatregelen, zoals ze nu genomen worden zijn vooralsnog geschat op een - Geadviseerd wordt om de maatregelen voor uitvoering door te rekenen met het "Model Noord Nederland".
	De Dalmsholterwaterleiding wordt gefaseerd verbreed.	-		
	Het traject tussen de RVZ en de instroom van de Vilsterse waterleiding wordt over een lengte van ca 3200 m met 20 m - 30 m verbreed.	-		
	Tussen de Vilsterse waterleiding en de provinciale weg wordt over een lengte van 2000 m met 15 m tot 20-25 m verbreed.	-		
	Tussen de provinciale weg en de Archemerberg wordt over een lengte van 2150 m met 10 m - 15 m. verbreed.	-		
	De watergangen in de gradiënt van de RVZ worden - waar mogelijk gewenst - gedempt.	+		
	Voor de ingesloten laagte in het stroomgebied van de Vlierwaterleiding wordt een blauwe dienst afgesloten met daarvoor geïnteresseerde eigenaren.	0/+		
	Aan de zuidkant van de Dalmsholter waterleiding wordt de verdroging tegengegaan door een waternoodinrichting van 9000 m watergangen en de aanleg van 9,5 ha 't Looven; om de verdroging te verminderen wordt de watergang die zorgt voor de afwatering uit het gebied sterk verondiept en versmalt tot een waterloop met een bovenbreedte van 4 meter.	-		
	Rond de Regge worden kunstmatige waterkeringen en gemalen verwijderd en een regeling groenblauwe diensten getroffen met de eigenaren.	+		
		0/+		
<i>Verdroging + veiligheid</i>				
Berging gecombineerd met een natte verbinding door de Vilsterse waterleiding over een lengte van 3000 m tot 35 m verbreed.	0/+	Ja	+ voor de veiligheid en - voor verdroging	
De overige gewenste waterberging voor het gebied -circa 160.000 m3- kan	+/-			

Thema	Maatregelen	Effect	Natuurtoets op detailniveau	Opmerkingen
	<p>gevonden worden in de RVZ aan de westkant van het gebied. Een deel van de RVZ moet hiervoor vergraven worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ophogen lage gronden in verband met afwateren volledige stroomgebied van Dalmsholte op het Overijssels kanaal. De Marswetering verondiepen en waterberging aanleggen over een lengte van ca 1500 m met een breedte van 35 m. Het oorspronkelijk profiel van de Regge (Opknappen en inrichten 55 km watergang in de stroomgebieden van de Dalmsholter waterleiding, Vilsterse waterleiding, Vlierwaterleiding en Vennenberger waterleiding volgens Waternoodprincipe; dit betekent dat ze over het algemeen iets ondieper worden, een flauwer talud krijgen. Hierdoor wordt de bovenbreedte van de watergang met 1 à 2 meter vergroot. Daarnaast worden kunstwerken die in slechte staat verkeren, vervangen. Het gaat in totaal om een aantal meter watergang ten zuiden van de Langsweg en om -7350 meter aan de Dalmsholter waterleiding. meanderend, smal wordt hersteld. <p><i>Aquatiscche natuurwaarden</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Overijssels Kanaal; op locaties waar het hydrologisch mogelijk is komen vooroevers, natuurvriendelijke oevers of rietoevers. <p><i>Grondwater</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Vitens gaat samen met betrokkenen overleggen om de waterwinning Archemerberg duurzaam te maken. Om het water langer in het gebied Vlierwaterleiding vast te houden, wordt geadviseerd de grondwaterstanden met 20 cm te verhogen. Hierdoor moeten er technische maatregelen worden uitgevoerd om bungalows in het Giethmenseveld en omliggende landbouw te ontzien. 			
		+	Nvt	
		0	Nvt	Dit is een voornemen
		0	Ja	Want opzetten grondwaterpeil Mitigerende maatregelen voor recreatie en landbouw
Waterkwaliteit ⁽³⁾	<p><i>Grondwater</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Er is een nitraat- en bestrijdingsmiddelenprobleem in het intrekgebied van de Archemerberg. Hier worden in Dalmsholte geen maatregelen op ondernomen omdat er na onderzoek is gebleken dat de problemen (vnl meststoffen) buiten het projectgebied, aan de oostkant van de Archemerberg liggen. Kwel van grondwater aan de oppervlakte vanuit de Archemerberg, door afgraven tot op de bouwvoor. Verleggen Vennenberger waterleiding, waardoor kwel in de zone tussen de leiding en het bos → op deze percelen overeenkomsten voor groene/ en of blauwe diensten. De planuitwerkingscommissie neemt maatregelen die voortkomen uit het generieke beleid. 	-	Ja	Expert judgement leert dat boomkwekerijen + lelieteelt in het gebied mogelijk negatieve effecten hebben.
		+		
		+		Mitigerende maatregelen voor landbouw
		0	Nvt	Betreft autonome ontwikkeling

Thema	Maatregelen	Effect	Natuurtoets op detailniveau	Opmerkingen
	<p><i>Oppervlaktewater</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Saneren van riooloverstorten en effluentlozingen. Gaat uit van basisinspanning (50% sanering) gemeente Dalfsen. Saneren van ongezuiverde puntlozingen. Medio 2007 zullen alle ongezuiverde puntlozingen gesaneerd zijn. 	0		Betreft autonome ontwikkeling
		0		Betreft autonome ontwikkeling
Natuur	<p><i>Waterkwaliteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Meer ruimte voor rietbegroeiing in watergangen. Combinatie tussen een brede oeverzone en een bufferzone tussen waterloop en weiland, om te voldoen aan de ecologische eisen die voor de Dalmsholterwaterleiding gesteld gaan worden in het kader van de Kaderrichtlijn water Vlierwaterleiding wordt afgestemd op eisen "nieuwe natuur" Daarom ruimte voor rietbegroeiing in de watergang. Evt. helofytenveldje in monding aanvoersloten In het gebied Vlierwaterleiding; inrichtingsmaatregelen (verschralen, ondiepe geul aanleggen, bodemval aanbrengen en) om de aanwezige kwelpotenties te benutten. Rondom Archemerberg/ Lemelerberg; inrichtingsmaatregelen: verschralen van de bodem. 't Loooven; inrichtingsmaatregelen: gedeeltelijk verschralen Het afgraven van gronden in het westelijke gedeelte van het projectgebied, samen met de aanleg van de Robuuste Verbindingszone <p><i>Watersysteem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanvoersloten aan Vlierwaterleiding kunnen gedempt of verondiept worden. In het gebied Vlierwaterleiding; aanpassen van de vorm van de Vlierwaterleiding en het verhogen van het waterpeil door: dempen van de huidige watergang en het aanleggen van enkele meters ondiepe slenk. 't Loooven; inrichtingsmaatregelen: greppels en sloten dempen. Realiseren RVZ Vechtdal-Holterberg: waterhuishoudkundige maatregelen: verwijderen kunstmatige waterkeringen (kade), verwijderen/verplaatsen gemalen, regeling blauwe diensten afsluiten, herstel oorspronkelijk profiel Regge (herprofilen, smaller en hermeandering). Realiseren RVZ Hattem-Ommen: inrichtingsmaatregelen: aanleg 35 ha bos, waterhuishoudkundige maatregelen (bij combinatie met retentie), <p><i>Ecologische barrières</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Realiseren RVZ Hattem-Ommen: inrichtingsmaatregelen: aanleg faunapassages met wildkerend raster. Ecologische barrières; N348 opheffen 	+	Nvt	
		+	Nvt	
		+	Nvt	
		+	Ja	Als afgegraven gaat worden
		+	Ja	Als afgegraven gaat worden
		+	Ja	Als afgegraven gaat worden
		+	Ja	Als afgegraven gaat worden
		+	Ja	Indien nodig (geldt voor alle punten)
		+		Mitigerende maatregelen voor recreatiewoningen
		+		Mitigerende maatregelen ter voorkoming schade aan gebouwen
		+	Nvt	
		+		

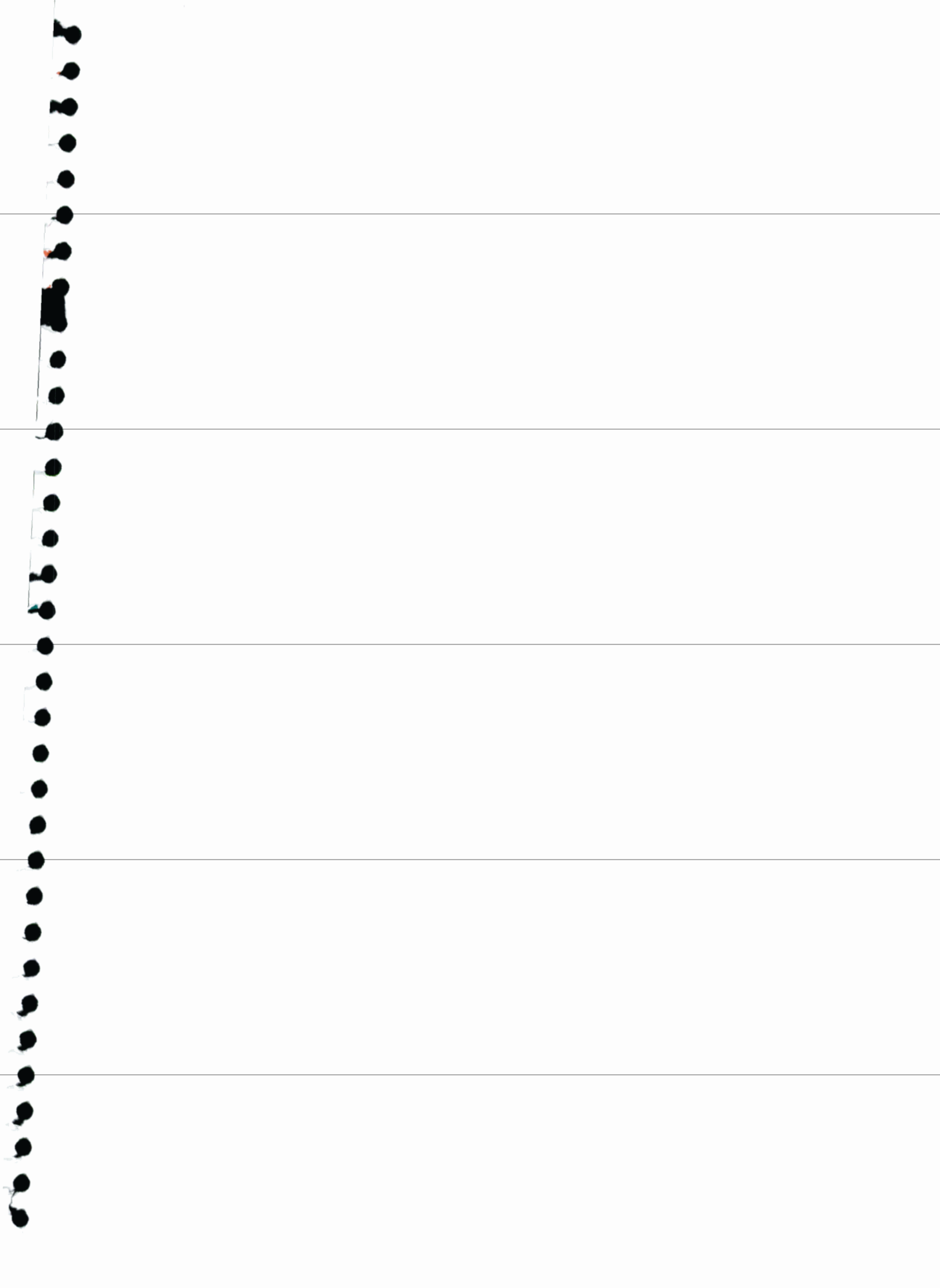
Thema	Maatregelen	Effect	Natuurtoets op detailniveau	Opmerkingen
	door: aanleg van duikers onder de weg, faunapassage/ ecoduct / grote tunnel voor groter wild, voorstel hiervoor is fietstunnel met wildkerend raster te gebruiken.			
Landschap, archeologie, cultuurhistorie en landgoederen	<p><i>Landschap</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Behouden en versterken van landschapselementen, landschapseenheden, rondom Gietmen; brede dalrandbeplanting, nieuwe lijnbeplanting, structuurversterkende elementen, behouden en aanleggen elzensingels in matengebied. ▪ Dalvormige laagte benadrukken door: hoofdwatgangen aan te zetten met spontane opslag van bomen en struiken, de Langsweg versterken met beplanting en gaten vullen met nieuwe beplanting. ▪ Reggedal (Regge-visie); inpassing enkele campings in het landschap, invulling met natte graslanden, en broekbossen, behoud waardevol kleinschalig reliëf (totaal ca 4 ha). ▪ Ontwikkelingsimpuls voor het landschap; ten noorden en ten zuiden van Langsweg, aanleg beplantingselementen. ▪ Park 1813; 1. herstel parkstructuur, herstel laanbeplanting, herstel blokbeplanting, aanbrengen objecten, aanbrengen landschappelijke elementen, versterken en aanleggen van zichtlijnen. ▪ Steilrand zandrug van Vilsteren: handhaven zicht op steilrand, aanleg wandelroute/ ruiterroute bij steilrand van Vilsteren wordt onderzocht. ▪ Landgoederen versterken door verkaveling te herstellen ▪ Inrichting resterende deel Marswetering als watergang met natuurlijke oevers. ▪ Aanleg natuurvriendelijke oevers met rietbegroeiing (totaal ca 2 ha). 	<p>+</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>0</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>+</p>	<p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p>	<p>Is een voornemen</p>

Thema	Maatregelen	Effect	Natuurtoets op detailniveau	Opmerkingen
Landbouw	<ul style="list-style-type: none"> Verbetering van de verkaveling 	+	Ja	Kavelwerken worden vnl. in de Deelgebieden NO en ZO mbv een natuurtoets op detail getoetst
	<ul style="list-style-type: none"> Voor de verbetering van de ontsluiting zijn insteekwegen mogelijk noodzakelijk. Lengte en plaats hangt af van de toedeling; 1,5 km lengte. 	+/-	Ja	Hangt af van hoe er geboerd gaat worden. Bij Duurzame Landbouw is dit +
	<ul style="list-style-type: none"> Daarnaast is rekening gehouden met verharding van 1 km boerderijtoegangswegen (lengte groter dan 50 m). 	0/+	Ja	Het is de vraag of dit positief is. Milieu is hierbij 0 maar veiligheid kan + zijn
	<p>Groen, blauwe en gele diensten</p> <p>Algemene opmerking, maatregelen genomen in het kader van vnl. groen/blauwe diensten dienen getoetst te worden op de milieuconsequenties die berging op de cultuurgrond met zich mee kan brengen.</p>			Wordt overgelaten aan de eigenaren
	<ul style="list-style-type: none"> Groene, blauwe en Gele diensten worden overgelaten aan de eigenaren. 	0	Zie opmerking	0 want een voorstel
	<ul style="list-style-type: none"> Een zone voor blauwe diensten wordt voorgesteld bij 't Loooven. 	+	Zie opmerking	
	<ul style="list-style-type: none"> Voorstel voor Boeren met water. 	0	Zie opmerking	0 want voorstel
	<ul style="list-style-type: none"> Voorstel voor waterberging langs de Dalmsholter en Vilsterse waterleiding. 	0	Zie opmerking	0 want voorstel
	<ul style="list-style-type: none"> Voorstel Boeren voor Natuur in deelgebied Noord, Noordwest en Noordoost. 	0	Zie opmerking	0 want voorstel
	<ul style="list-style-type: none"> Stimuleren biologische landbouw 	+		Niet het antwoord op alles, want je kunt met andere maatregelen hetzelfde of beter bereiken ("beter boeren met grond" provincie Drenthe)
Recreatie en toerisme	<ul style="list-style-type: none"> Beter inpassen recreatiebedrijven in het landschap. 	+	Nvt	
	<ul style="list-style-type: none"> Realiseren ruimere kampeerplaatsen 	0	Nvt	Vraagt meer oppervlakte
	<ul style="list-style-type: none"> Aanleg of uitbreiding van verblijfrecreatieve objecten zijn particuliere initiatieven. 	0	Nvt	Autonoom
	<ul style="list-style-type: none"> Realisatie van een toeristische overstapplaats (TOP); Bij 'Nieuwebrug' wordt een TOP gerealiseerd in combinatie met waterrecreatie op de Regge (blauw knooppunt). Onderdelen daarvan zijn een infobord, zitgelegenheid, herkenningspunt, fietsenstalling en (her-)inrichting van het omliggende gebied, inclusief parkeerplaatsen. Ook komen er op- en afstapplatforms voor kano's. Daarnaast is sprake van de aanleg van een TOP bij het station van Daltsen. Dit ligt weliswaar buiten het plangebied, maar is wel van belang voor een goede aansluiting op de routes in Dalmsholte. 	+	Nvt	
	<ul style="list-style-type: none"> Realisatie van een toeristisch transferpunt (informatiepunt) 	+	Nvt	
	<p><i>Paden</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanleggen fietspaden en fietsroutes; Sterrebosweg: Opgave: 1,5 km recreatief fietspad, Oude Dijk: Opgave: 1,5 km recreatief fietspad, verbinding Hogevelsweg-Oude Dijk-Lemelerberg, Opgave: 4 km recreatief fietspad, verbinding met Dalmsholterweg vanaf de Oude dijk realiseren. Bij zuidelijke 	+	Ja	Alle paden kritisch bekijken op mogelijke effecten op natuur

Thema	Maatregelen	Effect	Natuurtoets op detailniveau	Opmerkingen
	<p>aftakking (Lovenseweg) onderzoek gewenst naar de noodzaak. Fietspad vanuit Lemelerveld naar het oosten langs het Overijssels Kanaal. Fietspad langs noordzijde Overijssels Kanaal ter hoogte van de Groene Weg, fietspad langs noordzijde Overijssels Kanaal (in zuidwestpunt plangebied) Opgave: 1,8 km fietspad, Vennenbergweg-Bosrandweg-Heideweg.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 4 km recreatief fietspad, Kortersweg, ca. 1 km fietspad. ▪ Verbeteren wandelmogelijkheden rondom Lemelerveld: Het gebruik van de zogenaamde plasberm van het Overijssel Kanaal aan de zuidzijde. De aanleg van een fiets-/ wandelpad van Lemelerveld naar de Lemelerberg en retour. Een nieuw ommetje vanuit de nieuwe wijk 'Nieuwe Landen'. ▪ Wandelen over boerenland; opgave is het realiseren van circa 10 kilometer lokale routes door de openstelling van landbouwgrond in noord-zuid richting. ▪ Verbeteren ruitersportmogelijkheden voor zowel aangespannen als niet aangespannen paarden; In het gebied wordt een tweetal ruiterroutes aangelegd: een locale en een regionale ruiterroute. Tussen het Rechterense Veld en het Overijssels Kanaal wordt een ontbrekende schakel gerealiseerd. Hiervoor zijn een tweetal alternatieven in beeld. Aanleg van een paddock (pleisterplaats voor paard en ruiter met waterpomp). 	<p>+</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>+</p>	<p>Ja</p> <p>Ja</p> <p>Ja</p> <p>Ja</p>	<p>Alle paden kritisch bekijken op mogelijke effecten op natuur</p> <p>Alle paden kritisch bekijken op mogelijke effecten op natuur</p> <p>Alle paden kritisch bekijken op mogelijke effecten op natuur</p> <p>Alle paden kritisch bekijken op mogelijke effecten op natuur</p>
Leefbaarheid (incl. sociaal economie)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ondersteuning van heemkunde initiatieven een verhalenbank om ideeën van bewoners bij het gebied te betrekken. ▪ Nieuwe inpassing voor de leegstaande oude school bij de Doktersbrug ▪ Wonen in VAB's ▪ Ondersteuning kleinschalige service-initiatieven en mantelzorg; versterken van de lokale gemeenschap ▪ Uitwerking Aero Club Salland ▪ Kleinschalige niet-agr. Bedrijvigheid in VAB's (uitwerking gemeente Dalmsholte) ▪ Extra aandacht voor de paardensector ▪ Versterken andere vormen van landbouw en andere activiteiten in landelijk gebied maar wordt verder aan de streek gelaten ▪ De verkeersveiligheid in het gebied bepaalt voor een groot deel de waardering van de leefomgeving. Enkele aspecten hangen samen met de specifieke situatie rondom de N348. 	<p>0</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>+</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>0</p>	<p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Nvt</p> <p>Ja</p> <p>Ja</p> <p>Ja</p> <p>Ja</p> <p>Ja</p>	<p>Vrijblijvend</p> <p>Voorname</p> <p>Voorname</p> <p>Voorname, nuttig om dit te toetsen</p> <p>Voorname, nuttig om dit te toetsen</p> <p>Nog niet concreet</p>

- Achteruitgang desastreus voor de functie
- Te verwachten achteruitgang
- 0 Autonome ontwikkeling, geen effecten
- 0/+ Minimale bijdrage
- + Matige bijdrage
- ++ Grote bijdrage c.q. doelbereik

(1) Onder waterkwaliteit wordt verstaan: oppervlaktewaterkwaliteit en grondwaterkwaliteit. Omdat nitraat naar het grondwater uitspoelt en omdat fosfaat en stikstof naar het oppervlaktewater afspoelen worden deze stoffen meegenomen in waterkwaliteit.

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer

Dienst Landelijk Gebied
Lübeckplein 34
8017 JS Zwolle
Postbus 10051
8000 GB Zwolle
tel: 038 - 4271 999
fax: 038 - 4271 242